

STAP 5: VALPREVENTIE IN HET BELEID

1. WAAROM STAP 5?

Het organiseren en uitvoeren van de activiteiten is al een heel wat om het belang van valpreventie in je gemeente onder de aandacht te brengen. Maar hoe zorgen we ervoor dat de verschillende valpreventie-activiteiten een blijvende invloed hebben in onze gemeente?

Na de intensieve periode waarin allerlei valpreventie-activiteiten werden georganiseerd, is het noodzakelijk om activiteiten in de reguliere werking te verankeren en valpreventie onder de aandacht te houden. Pas dan kunnen we van een BOEBS-effect spreken! Om dit te verwezenlijken is er heel wat beleidsadvies of zelfs lobbywerk nodig. Dit zowel op het niveau van de organisatie als op het niveau van de gemeente en het OCMW-bestuur. Dat vraagt tijd.

2. WAT HOUDT STAP 5 IN?

1. Het BOEBS-netwerk maakt een duurzame planning op aan de hand van de checklist 'valpreventie in de gemeente', om valpreventie op zo veel mogelijk plaatsen in de gemeente te integreren.
2. Valpreventie sluit aan bij een strategische of operationele doelstelling in het lokaal meerjarenplan of in deelplannen daarvan zoals het lokaal sociaal beleidsplan en/of het seniorenplan.
3. Het BOEBS-project in de gemeente wordt door het BOEBS-netwerk geëvalueerd en bijgestuurd.

Dit bereikt de trekker door:

- ⇒ De partners van het BOEBS-netwerk de checklist 'valpreventie in het beleid' te laten invullen.
- ⇒ De partners van het BOEBS-netwerk de evaluatiedocumenten te laten invullen.
- ⇒ Een slotoverleg te plannen.
- ⇒ Een geschikt communicatiekanaal te zoeken om beleidssuggesties aan het lokaal bestuur door te geven (bijvoorbeeld seniorenraad, welzijnsoverleg, overleg OCMW-gemeente...).

3. HOE VERANKEREN?

Verankeren kan **beleidsmatig** en **procesmatig**.

Een voorbeeld van beleidsmatig verankeren is valpreventie een vaste plaats geven in het beleidsplan of een actieplan van de organisatie of van OCMW- en/of gemeentebestuur (zoals een lokaal gezondheidsplan), in het lokaal sociaal beleid of rechtstreeks in het gemeentelijk meerjarenplan. Ook de aandacht voor valpreventie in andere beleidsvelden opnemen kan een goede strategie vormen. Ruimtelijke ordening kan veilige voetpaden, bushaltes, verlichting en oversteekplaatsen als criterium inschrijven. Vrije tijd kan beweessessies voor ouderen dicht bij huis aanbieden. Stimuleren en praktisch of financieel ondersteunen van de organisatie van valpreventie-activiteiten in de reguliere werking van diensten en verenigingen vormt eveneens een beleidsmogelijkheid. En naargelang de bestaande werking in de gemeente (bijvoorbeeld wel of geen lokaal dienstencentrum) zijn er nog veel meer mogelijkheden.

Op procesmatig gebied kan je gemeente bijvoorbeeld de uitgevoerde activiteiten van de voorbije periode regelmatig/jaarlijks opnieuw organiseren of als partnerorganisatie jaarlijks deelnemen aan de Week van de valpreventie.

Aan de hand van de **checklist 'valpreventie in het beleid'** kunnen jullie met het BOEBS-netwerk nagaan wat voor de gemeente haalbaar en wenselijk is in de toekomst.

4. PLANNEN VAN EEN SLOTOVERLEG

De trekker nodigt alle BOEBS-partners een laatste keer uit voor een slotoverleg. Daarnaast worden best ook alle bevoegde instanties van het lokaal bestuur uitgenodigd. Zo kunnen meteen definitieve beslissingen worden gemaakt, of kan dit worden meegenomen naar de officiële lokale raden, waar de trekker of een gekozen vertegenwoordiger ook verslag en adviezen kan gaan brengen.

Dit overleg gaat bij voorkeur door 2 maanden na het doorgaan van de laatste activiteit. Zo krijgen de partners voldoende tijd om hun ervaringen op een rij te zetten en de evaluatiedocumenten in te vullen, maar wordt deze stap toch niet vergeten.

De **agendapunten** voor de slotvergadering zijn:

1. Evaluatie van de BOEBS-activiteiten: welke activiteiten wil de gemeente blijvend organiseren?
2. Evaluatie van het BOEBS-netwerk.
3. Overlopen van de checklist 'valpreventie in het beleid'.
4. Elke organisatie gaat na welk onderdeel van BOEBS men kan implementeren in de eigen werking. De resultaten ervan breng je samen.

- Welke onderdelen/activiteiten van BOEBS kunnen we implementeren in onze eigen werking?
 - Wat gaan we in onze reguliere werking opnemen? Wat in ons beleidskader?
 - Wat is haalbaar?
 - Welke noodzakelijke voorwaarden moeten we hiervoor vervullen?
 - Wie gaat dit uitvoeren?
 - Wie gaat het opvolgen?
 - Hoe gaan we het evalueren?
5. Hoe wordt valpreventie opgenomen in het lokaal beleid? Suggesties voor de verschillende beleidsvelden worden nagegaan en er worden mogelijke (en evalueerbare) doelstellingen gesteld voor valpreventie, die bij beleidsopties aansluiten.
6. Planning voor de opvolging van een valveilige gemeente.

5. OPVOLGING

De intensieve begeleiding van het project is achter de rug. Maar er moet blijvend gewaakt worden over de verankering en de uitvoering ervan. Iedere organisatie zorgt daarom best dat in de eigen werking iemand is die deze verankering opvolgt. Een soort van 'verankeringsbewaker'.

Daarnaast is het belangrijk dat de verankering door de BOEBS-trekker nog verder wordt opgevolgd.

5.1 Taak van de bewaker in de eigen organisatie

- ⇒ De intentieverklaring kenbaar maken aan iedereen in de organisatie. BOEBS nog eens toelichten en de behaalde resultaten bekendmaken.
- ⇒ De intentieverklaring aan iedereen bezorgen en op een duidelijk zichtbare plaats ophangen in de organisatie.
- ⇒ Mee aan de kar trekken opdat de activiteiten ook effectief worden verankerd.
- ⇒ Bereikt succes rond valpreventie in de eigen organisatie in het licht zetten.
- ⇒ Valveiligheid regelmatig op de agenda zetten tijdens vergaderingen.
- ⇒ BOEBS-nieuws doorspelen aan de organisatie en alle medewerkers.
- ⇒ De opvolgvergadering van het BOEBS-netwerk bijwonen.
- ⇒ Valveiligheid en BOEBS mee opnemen in het jaarverslag van de organisatie.

5.2 Taak van de 'verankering-trekker' in de gemeente

- ⇒ De bewakers regelmatig attenderen op de blijvende organisatie van BOEBS in de eigen organisatie.
- ⇒ Noden en initiatieven signaleren aan de bevoegde gemeentelijke instanties.
- ⇒ Valveiligheid regelmatig op gemeentelijke agenda's zetten.

- ⇒ De verschillende bewakers jaarlijks uitnodigen om een evaluatie te maken van de intentieverklaring. Veelal zullen de opvolgers van deze verankering de oude leden van het BOEBS-team zijn.
- ⇒ Blijf ook de leden van het BOEBS-netwerk op de hoogte houden van de stand van zaken omtrent BOEBS in de gemeente. Jaarlijks kan een overleg gepland worden met het netwerk.

6. OPDRACHT

Een tweetal weken voor de slotvergadering stuurt de trekker de volgende invuldocumenten door naar alle partners van het BOEBS-netwerk:

- ⇒ **Checklist 'valpreventie in het beleid'**
- ⇒ **Evaluatiedocument voor de evaluatie van het BOEBS-netwerk**

Beide tools vind je op de [BOEBS-website bij stap 5](#).

Zij bezorgen deze ingevulde checklist en evaluatiedocumenten terug aan de trekker. De bespreking ervan gebeurt op de slotvergadering met alle netwerkpartners.

7. AFSLUITING BOEBS

BOEBS wordt best afgesloten met de ondertekening van een intentieverklaringen door de gemeente en de BOEBS-partners. Voorzie daarvoor een feestelijk en plechtig moment waarop de organisaties hun eigen intentieverklaring en de gezamenlijke intentieverklaring kunnen ondertekenen. Dit is ook meteen een geschikt moment om de lokale pers uit te nodigen. De gemeente heeft wel wat te vertellen op dat ogenblik.

Mogelijke onderdelen van het programma:

- ⇒ Korte verduidelijking van BOEBS.
- ⇒ De motivatie van de gemeente om mee te doen met BOEBS.
- ⇒ Wie zijn de partners van BOEBS?
- ⇒ Welke activiteiten waren er?
- ⇒ Wat zijn de resultaten?
- ⇒ De klemtoon op de blijvende aandacht: de verankering.
- ⇒ De verschillende organisaties die onderdelen blijven voortzetten.
- ⇒ Een blik op de toekomst: wat kunnen we verwachten?
- ⇒ De plechtige ondertekening van de intentieverklaringen.
- ⇒ De aankondiging van de opvolgvergadering.